

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”
Навчально-науковий інститут права та безпеки імені князя Володимира Великого

МАУП

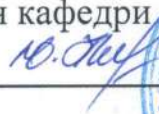
Кафедра адміністративного, фінансового та банківського права

Затверджую:
Директор Навчально-наукового
інституту права та безпеки ім. князя
Володимира Великого

Сергій ЛИСЕНКО

“ 29 ” 2026 р.

Схвалено на засіданні кафедри
адміністративного, фінансового
та банківського права
Протокол № 6 від 29.01.2026 р.
Завідувач кафедри

Юлія ЛІСОВСЬКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО»

Спеціальності: **D8 Право**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **D8 Право**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Белкін Марк Леонідович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права
(підпис)

Викладач:

Белкін Марк Леонідович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права
(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

Протокол від 29.01.2026 р. № 6

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Адміністративне судочинство
Шифр та назва спеціальності	D8 Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	5 кредитів / 150 год Лекції : 34 Семінарські заняття: 18 Самостійна робота студентів: 98
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-admin-prava.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Белкін Марк Леонідович
	Кандидат юридичних наук
	Доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права
Дисципліни, які викладає НПП	«Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Адміністративне судочинство»
Напрями наукових досліджень	Адміністративне право і процес, адміністративне судочинство.
Посилання на реєстри ідентифікаторів науковців для	ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8672-8147 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=V_ntFfIAA AAJ
Контактна інформація викладача:	

E-mail:	advokat@etalon.co.ua
Контактний тел.	+38 (097)-742-26-75
Телефон кафедри	(044) 490-95-21
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-admin-prava/belkin.html

1.1 Анотація курсу.

Курс «Адміністративне судочинство» є обов'язковою дисципліною для здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право. Курс вивчається протягом 2-го семестру обсягом 5 кредитів ECTS (лекції – 34 год., семінарські – 18 годин, самостійна робота – 98 годин) та знайомить здобувачів з основними поняттями і завданнями адміністративного судочинства в Україні, системою адміністративних судів та адміністративною юрисдикцією, підсудністю адміністративних справ та учасниками адміністративного процесу, системою доказів і доказування в адміністративному процесі.

1.2 Предмет вивчення курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми, які регулюють суспільні відносини, що складаються у сфері застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

1.3 Метою викладання навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» є формування у здобувачів системи поглиблених знань теоретичних і практичних засад діяльності адміністративних судів, процесуальних механізмів захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин, а також у набутті навичок застосування норм адміністративного процесуального права під час вирішення адміністративних справ.

1.4 Завдання: поглиблене вивчення законодавчих і теоретичних проблем, пов'язаних з сучасними проблемами адміністративного судочинства; забезпечити знання про сутність, принципи, завдання та функції адміністративного судочинства; розкрити правову природу адміністративного процесу як форми реалізації судової влади у спорах із суб'єктами владних повноважень.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни:

Пререквізити:

«Сучасні проблеми адміністративного права та процесу» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Сучасні проблеми адміністративного права та процесу», оскільки формує уявлення про систему адміністративного права, публічну адміністрацію, адміністративний процес та правовий статус суб'єктів владних повноважень, що безпосередньо становить матеріально-правову й процесуальну основу адміністративного судочинства.

«Актуальні проблеми конституційного права України» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Актуальні проблеми конституційного права України», оскільки забезпечує розуміння конституційних засад судової влади, принципу верховенства права, права на судовий захист, поділу влади та статусу органів публічної влади, що є необхідним для аналізу адміністративної юстиції як механізму конституційного контролю за діяльністю адміністрації.

«Актуальні проблеми цивільного права» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Актуальні проблеми цивільного права», оскільки сприяє розмежуванню публічно-правових і приватноправових спорів, розумінню юрисдикційних меж адміністративних та цивільних судів, а також аналізу способів судового захисту прав і законних інтересів осіб.

«Актуальні проблеми трудового права» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Актуальні проблеми трудового права», тому що є важливим з огляду на те, що значна частина публічно-службових спорів (спори щодо проходження публічної служби, дисциплінарної відповідальності, звільнення) розглядається саме в порядку адміністративного судочинства.

«Сучасна етика та професійна діяльність юриста» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Сучасна етика та професійна діяльність юриста», бо формує етичні та професійні стандарти діяльності юриста, необхідні для здійснення процесуальної діяльності в адміністративному суді, зокрема щодо добросовісності, неупередженості та поваги до прав людини у публічно-правових спорах.

Постреквізити:

«Актуальні проблеми теорії держави і права» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Актуальні проблеми теорії держави і права», тому що вивчення адміністративного судочинства створює практичну та галузеву основу для подальшого узагальнення знань про механізм правового регулювання, принципи правосуддя, правову державу та функціонування судової влади, що поглиблюється на теоретичному рівні в межах цієї дисципліни.

«Теорія і практика аргументації» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Теорія і практика аргументації», даючи знання процедур адміністративного судочинства, стандартів доказування, судової аргументації та мотивування судових рішень є необхідною передумовою для ефективного опанування юридичної аргументації у професійній діяльності юриста.

«Актуальні проблеми взаємодії правоохоронних органів у сфері протидії кримінальним правопорушенням» («Адміністративне судочинство» тісно пов'язане з дисципліною «Актуальні проблеми взаємодії правоохоронних органів у сфері протидії кримінальним правопорушенням», оскільки адміністративне судочинство формує розуміння судового контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень, що є важливим для подальшого аналізу координації та взаємодії правоохоронних органів з іншими органами державної влади.

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Забезпечено дисципліною, зокрема в Темі 1. «Становлення адміністративної юстиції в Україні», тому що потребує аналізу історичних етапів, передумов,

правових реформ та порівняння з європейськими моделями; формує вміння узагальнювати тенденції розвитку та робити синтетичні висновки. Темою 2 «Поняття, завдання і адміністративного судочинства», бо вимагає теоретичного осмислення взаємозв'язку між принципами, завданнями й сутністю юстиції; розвиває аналітичне мислення через визначення логічних структур системи. Темою 3 «Поняття та правова природа адміністративного процесу», оскільки передбачає глибокий теоретичний аналіз сутності й природи, співвідношення процесу та судочинства; розвиває здатність до абстрактного мислення й логічного узагальнення.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні», що дає можливість досліджувати історичний розвиток інституту, законодавчу еволюцію, вплив європейських стандартів і судової реформи; відкриває широке поле для аналізу джерел, порівняння національної та зарубіжної практики. Темою 3 «Поняття та правова природа адміністративного процесу» – дозволяє досліджувати теоретичні підходи, наукові дискусії та різні доктринальні позиції; потребує критичного аналізу наукових праць і норм чинного законодавства. Темою 4 «Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ» – містить практичний компонент, що дає можливість здобувачам дослідити реальне функціонування судової системи, статистику справ, типові проблеми підсудності; сприяє формуванню навичок емпіричного дослідження.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 10 «Докази і доказування в адміністративному процесі» здобувачі здобувають навички пошуку та аналізу нормативних положень КАС України, рішень судів, наукових коментарів; передбачає узагальнення різних підходів до оцінки доказів і визначення їх значення у судовій практиці. Темою 8 «Підсудність справ адміністративним судам» здобувачі усвідомлюють необхідність пошуку прикладів із судової практики, аналізу колізій у визначенні підсудності, порівняння нормативних джерел; формує навичку роботи з консультативними базами (ЄДРСР, законодавчі ресурси). Темою 13 «Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ», що розвиває у здобувачів уміння збирати інформацію з різних джерел (судові рішення, аналітичні звіти, норми КАС); дає можливість застосувати результати аналізу до конкретних ситуацій.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні», відкриваючи можливість для здобувачів порівняння українського досвіду з європейськими моделями; стимулює вироблення власного бачення подальшого розвитку адміністративної юстиції, реформування судової системи, впровадження нових підходів до захисту прав громадян. Темою 4 «Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ», оскільки дає розуміння здобувачам: підстав для пропозицій щодо вдосконалення структури судів, усунення прогалин у підсудності, забезпечення ефективності правосуддя; формує уміння шукати альтернативні шляхи розв'язання процесуальних і організаційних проблем. Темою 13 «Особливості

розгляду окремих категорій адміністративних справ», яка дозволяє здобувачам проявити креативність у розробці нових підходів до спрощення процедур розгляду справ, цифровізації процесів, підвищення доступності судового захисту.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 10 «Докази і доказування в адміністративному процесі», що дозволяє формувати вміння оцінювати достовірність і достатність доказів, відрізняти релевантні від нерелевантних фактів; вчить здобувачів приймати логічно обґрунтовані висновки на основі аналізу доказової бази, що є фундаментом процесуального рішення. Темою 5 «Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів», що передбачає визначення складу справи, юридично значимих фактів, оцінку норм права, що підлягають застосуванню; сприяє розвитку у здобувачів здатності приймати правильне процесуальне рішення залежно від ситуації. Темати 14 «Апеляційне провадження» та Темою 15 «Касаційне провадження», що дає змогу здобувачам

навчитися переглядати попередні рішення, шукати помилки в аргументації й формувати власну правову позицію; вимагає обґрунтування рішень із посиланням на норми права та судову практику.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 2 «Поняття, завдання і принципи адміністративного судочинства». Саме під час її опрацювання здобувач: засвоює зміст принципу верховенства права як фундаментального засобу тлумачення й застосування права; вчиться застосовувати його у випадках правової невизначеності та колізій; розвиває здатність аргументовано обґрунтовувати рішення через призму справедливості та прав людини.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні». Саме вона передбачає аналіз європейських витоків і моделей адміністративної юстиції; формує розуміння впливу права ЄС і практики ЄСПЛ на становлення сучасного адміністративного судочинства України; розвиває навички критичного порівняльно-правового мислення - основу цієї компетентності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 2 «Поняття, завдання і принципи адміністративного судочинства», яка безпосередньо стосується основоположних принципів, які відображають зміст ст. 6 Конвенції (право на справедливий суд, рівність сторін, незалежність суду); дає можливість здобувачам аналізувати, як

практика ЄСПЛ вплинула на тлумачення та реалізацію цих принципів у національній судовій системі. Темою 13 «Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ», формуючи у здобувачів уміння застосовувати стандарти ЄСПЛ у реальних ситуаціях правової невизначеності. Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні», що дозволяє оцінити, як під впливом Конвенції та рішень ЄСПЛ формувалася сучасна модель адміністративного судочинства; розкриває еволюцію права на ефективний судовий захист у контексті європейських стандартів.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 3 «Поняття та правова природа адміністративного процесу». Саме ця тема вимагає осмислення доктринальних підходів до сутності адміністративного процесу; формує здатність застосовувати сучасні принципи правової науки під час тлумачення та реалізації норм адміністративного і публічного права; дозволяє побачити взаємозв'язок правотворчості та правозастосування у контексті сучасних європейських доктрин.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 10 «Докази і доказування в адміністративному процесі», оскільки вимагає вміння аналізувати фактичні обставини, співвідносити їх із правовими нормами та робити логічно обґрунтовані висновки; формує у здобувачів здатність правильно будувати юридичну аргументацію на основі досліджених доказів.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 2 «Поняття, завдання і принципи адміністративного судочинства», що формує у здобувачів базове розуміння засад функціонування судочинства: законність, верховенство права, змагальність, рівність сторін, пропорційність; вчить застосовувати принципи адміністративного процесу на практиці для забезпечення справедливого судового розгляду. Темою 4 «Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ», котра забезпечує здобувачам розуміння структури судової системи, розмежування компетенції та правил підсудності; розвиває здатність коректно визначати, який суд уповноважений розглядати конкретну справу.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 15 «Касаційне провадження», адже саме в касаційному розгляді суд застосовує системне, логічне й функціональне тлумачення норм права, виправляючи їх неправильне застосування судами нижчих

інстанцій; тема передбачає аналіз практики Верховного Суду, яка формує сталі підходи до тлумачення адміністративно-правових норм. Темою 14 «Апеляційне провадження», яка дає можливість навчитися оцінювати правильність застосування норм судом першої інстанції, порівнювати норми, логічно аргументувати позицію сторони та суду.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 11 «Учасники судового адміністративного процесу», котра дає розуміння здобувачам ролі представника у забезпеченні ефективного судового захисту; формує вміння аналізувати якість правової допомоги та її вплив на результат справи; розвиває здатність критично оцінювати процесуальні дії сторін і аргументованість їх позицій у суді. Темою 7 «Адміністративний позов», яка дозволяє здобувачам проаналізувати, як правильно формулюється позовна вимога, наскільки вона ефективно відображає інтерес клієнта; дає практичне розуміння механізму захисту прав через вибір належного способу судового захисту.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні», яка дозволяє здобувачам виявити проблеми чинного законодавства, що регулює діяльність адміністративних судів; формує здатність аргументовано пропонувати законодавчі зміни з урахуванням історичного досвіду і європейських стандартів; навчає прогнозувати соціально-правові наслідки прийняття нових нормативних актів у сфері адміністративного судочинства.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 5 «Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів», тому що охоплює весь процес правозастосування від встановлення фактичних обставин до винесення рішення; формує у здобувачів практичні навички підготовки судових актів (рішення, ухвали, постанови); дозволяє відпрацювати практичне уміння підготовки судового акта з урахуванням вимог законності, вмотивованості та обґрунтованості.

СК16. Здатність виявляти колізії між різними нормативно-правовими актами та здатність знаходити ефективні засоби і способи їх подолання.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 15 «Касаційне провадження», яка формує у здобувачів практичну здатність виявляти та долати колізії норм через аналіз рішень Верховного Суду; розвиває уміння застосовувати методи системного, логічного тлумачення права; навчає знаходити оптимальні засоби узгодження норм на основі принципів верховенства права та правової визначеності. Темою 13 «Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ», де на прикладі конкретних категорій справ (податкових, виборчих) здобувачі вчаться визначати суперечності між спеціальними та загальними нормами, оцінювати судову практику та обирати найбільш обґрунтований спосіб їх подолання.

СК17. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її практичних

аспектів, зокрема, правотворчості, законодавчого моделювання, розробки корпоративних актів і юридичних документів. Володіння навичками систематизації нормативно-правових актів, юридичного письма та коректного використання професійної термінології.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 7 «Адміністративний позов», яка вимагає практичного володіння юридичною технікою викладення позовних вимог, визначення їх структури, формування мотивувальної та прохальної частин; розвиває у здобувачів навички юридичного письма, логіки і чіткості формулювань; забезпечує правильне використання професійної термінології та вимог до змісту процесуальних документів. Темою 5 «Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів», оскільки дозволяє застосовувати знання юридичної техніки під час складання проєктів судових актів, ухвал та рішень; формує у здобувачів навички систематизації й узгодження правових норм при формуванні аргументації.

1.7 Очікувані результати навчання (РН)

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні», дозволяючи дослідити, як суспільні перетворення (демократизація, реформа державного управління, євроінтеграція) вплинули на формування адміністративної юстиції; розкриває, як і навіщо виникли межі втручання держави у сферу прав громадян, через які механізми право врівноважує суспільні процеси; вчить здобувачів оцінювати соціальну роль адміністративного судочинства у правовій державі. Темою 3 «Поняття та правова природа адміністративного процесу», котра дає уявлення про структуру правового регулювання суспільних відносин між громадянами і державою, про механізм захисту їхніх прав через суд; допомагає досягнути межі адміністративного впливу влади та гарантований судовий контроль за нею.

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 11 «Учасники судового адміністративного процесу», яка формує у здобувача культуру поваги до сторін процесу, адвокатської етики, неупередженості суддів і принципу довіри до суду; та дозволяє співвідносити професійні етичні стандарти юристів із цінностями демократичного судочинства.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 10 «Докази і доказування в адміністративному процесі», яка безпосередньо спрямована на формування навичок оцінки доказів, розуміння їхньої належності, допустимості, достовірності та достатності; розвиває у здобувачів уміння формувати логічну правову позицію, виходячи з досліджених доказів;

та сприяє виробленню здатності обґрунтовано опонувати аргументам інших сторін у судовому процесі. Темою 14 «Апеляційне провадження», оскільки дає можливість відпрацьовувати навички критичного аналізу доводів рішень судів нижчої інстанції, будувати власну мотивовану позицію, здійснювати аргументовану опозицію.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 10 «Докази і доказування в адміністративному процесі», яка безпосередньо формує вміння оцінювати достовірність і надійність інформації; навчає перевіряти фактів і правильному використанню доказів; забезпечує навички роботи з різними інформаційними джерелами (закони, судові рішення, документи, дані) у якості матеріалів для аналітичної чи наукової роботи. Темою 13 «Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ», тому що дає змогу навчитися ефективно опрацьовувати різні джерела інформації (нормативні акти, аналітичні звіти, судові рішення) для конкретних справ;

та сприяє практичному застосуванню результатів аналізу у процесуальній діяльності.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 12 «Спрошене та письмове провадження», котра безпосередньо передбачає використання електронних технологій у судовому процесі (електронне подання позовів, судових документів, онлайн-розгляд справ); створює умови для впровадження ідей цифровізації правничих послуг і підвищення ефективності судового розгляду; формує здатність генерувати нові підходи до оптимізації процесуальних процедур, зокрема – дистанційного розгляду справ. Темою 13 «Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ», яка відкриває можливості для аналізу сучасних інновацій у сфері електронного врядування, адміністративних послуг, онлайн-комунікацій між державою і громадянами; сприяє виробленню ідей щодо вдосконалення форм правничої допомоги у цифровому середовищі.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 3 «Поняття та правова природа адміністративного процесу», яка розкриває сучасні доктринальні концепції адміністративного права і процесу, підходи до тлумачення сутності адміністративного судочинства;

дозволяє застосовувати передові методики правового аналізу при визначенні співвідношення норм публічного, приватного та кримінального права; формує здатність використовувати науково обґрунтовані підходи у правотворчості та практичному правозастосуванні. Темою 15 «Касаційне провадження», яка передбачає вивчення методологій тлумачення і систематизації правових норм, формування правових позицій Верховного Суду; формує практичне розуміння механізмів удосконалення правозастосування на найвищому рівні судової системи.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 14 «Апеляційне провадження», яка вимагає від здобувача вміння оцінювати попереднє судове рішення, висловлювати аргументовану позицію щодо його законності та обґрунтованості; формує навички побудови логічної правової аргументації у процесі оскарження рішень; показує, як правильно викладати власну правову позицію в апеляційній скарзі. Темою 15 «Касаційне провадження», що передбачає формування вищого рівня аргументації, заснованої на аналізі норм права, правових позицій Верховного Суду, судової практики; навчає обґрунтовувати позицію не лише фактологічно, а й доктринально та системно, із посиланням на принципи права. Темою 10 «Докази і доказування в адміністративному процесі», котра дає розуміння, як доказова база формує і підкріплює правову позицію; забезпечує навички логічного поєднання фактів і правових норм при побудові аргументів на кожній стадії процесу.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 11 «Учасники судового адміністративного процесу», що безпосередньо розкриває процесуальні функції суб'єктів правозастосування - суду, сторін, третіх осіб, представників, свідків, експертів; формує практичні навички визначення процесуального статусу учасників, їхніх прав і обов'язків; розвиває вміння вирішувати типові процесуальні проблеми (заміна сторін, залучення співвідповідача, відводи, забезпечення доказів тощо). Темою 9 «Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі», що допомагає сформувати практичні навички дотримання процесуальних вимог, зокрема обчислення строків, правильного оформлення документів, розподілу судових витрат; дає розуміння техніки процесуальної діяльності суб'єктів правозастосування.

РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результат їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 1 «Становлення адміністративної юстиції в Україні». Саме ця тема дає системне розуміння розвитку нормативного регулювання адміністративного судочинства; дозволяє оцінювати суспільну необхідність законодавчих змін; навчає прогнозувати вплив правотворчих рішень на інститути влади, судову систему та права громадян; розвиває практичні навички участі у підготовці проектів нормативно-правових актів.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 5 «Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів», яка забезпечує інтеграцію знань щодо природи публічно-правового спору, його ознак та правових наслідків, що є основою для

правильного правозастосування. Темою 4 «Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ», що забезпечує вміння інтегрувати знання для вирішення складних питань розмежування юрисдикції та вибору належного суду.

РН18. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 16 «Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами», що формує у здобувачів розуміння спеціальних механізмів подолання правових колізій, що виникають унаслідок різного застосування норм права або встановлення нових юридично значущих обставин. Темою 13 «Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ», яка сприяє подоланню колізій матеріального і процесуального права, що виникають у спеціальних видах публічно-правових спорів.

РН19. Ухвалювати обґрунтовані та ефективні рішення в межах службової діяльності, аналізувати й мінімізувати правові ризики, розробляти, порівнювати та обирати оптимальні альтернативи.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 12 «Спрошене та письмове провадження», що забезпечує здатність порівнювати альтернативні процесуальні форми розгляду справи та обирати найбільш ефективну з огляду на характер спору і ресурси сторін. Темою 17 «Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства», яка формує практичне розуміння ефективності судового захисту та вміння прогнозувати реальні наслідки ухвалених рішень.

РН20. Виявляти глибоке розуміння юридичної техніки та її прикладних аспектів у контексті правових знань та сучасної юридичної практики та застосовувати його у відповідності до доктринальних засад та актуальних викликів правозастосування.

Забезпечено дисципліною, зокрема Темою 16 «Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами», що формує навички використання спеціальної юридичної техніки в нестандартних правозастосовних ситуаціях. Темою 17 «Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства», оскільки забезпечує розуміння техніки реалізації судових актів, оформлення виконавчих документів та контролю за їх виконанням у практичній діяльності

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Тема 1. Становлення адміністративної юстиції в Україні

Тема спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про історико-правові передумови, етапи розвитку та сучасний стан адміністративної

юстиції в Україні, а також розуміння її ролі у механізмі захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у публічно-правових відносинах.

Тема 2. Поняття, завдання і адміністративного судочинства

У процесі опанування теми здобувачі повинні засвоїти зміст основних завдань адміністративного судочинства, його місце в системі судової влади України, а також його роль у забезпеченні ефективного судового захисту прав, свобод та інтересів осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень. Вивчення цієї теми покликане закласти теоретико-методологічну основу для подальшого аналізу принципів, інститутів і процедур адміністративного процесу та формування здатності правильно застосовувати норми адміністративного процесуального права у правозастосовній практиці.

Тема 3. Поняття та правова природа адміністративного процесу

Вивчення цієї теми спрямоване на розвиток здатності до доктринального аналізу, системного мислення та усвідомленого використання процесуальних механізмів судового захисту прав і законних інтересів осіб у сфері публічного управління.

Тема 4. Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ

Тема спрямована на оволодіння знаннями щодо критеріїв відмежування адміністративної юрисдикції від інших видів судочинства, порядку визначення належного суду для розгляду адміністративної справи, а також усвідомити значення правильного вирішення питань підсудності для забезпечення ефективного судового захисту та дотримання принципу правової визначеності. Вивчення цієї теми спрямоване на формування практичних навичок застосування процесуальних норм щодо юрисдикції та підсудності, мінімізації правових ризиків і запобігання юрисдикційним помилкам у професійній діяльності юриста.

Тема 5. Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів

Тема формує навички ідентифікувати предмет і підстави адміністративної справи, визначати її учасників, зміст спірних правовідносин і характер оскаржуваних рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, що є необхідним для правильного вибору способу судового захисту та ефективного застосування норм адміністративного процесуального права.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ

Тема 6. Організація адміністративних судів в Україні

Тема дає уявлення про організаційні засади функціонування системи адміністративних судів, їх структуру, компетенцію, порядок утворення та діяльності, а також особливості внутрішньої організації судової роботи.

Тема 7. Адміністративний позов

Вивчення цієї теми спрямоване на формування практичних компетентностей із застосування адміністративного процесуального права, підготовки процесуальних документів та забезпечення ефективного захисту прав і законних інтересів громадян і організацій.

Тема 8. Підсудність справ адміністративним судам

Тема дає можливість здобувачам засвоєння правил розмежування компетенції між різними ланками адміністративних судів, розуміння предметної, інстанційної та територіальної підсудності, а також набуття навичок правильного визначення суду, повноважного розглядати конкретний публічно-правовий спір для забезпечення права на справедливий суд.

Тема 9. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі

Тема розкриває правила обчислення строків для вчинення дій та захисту прав, а також порядку оплати, розподілу та відшкодування судових витрат. Це забезпечує ефективність адміністративного процесу, дотримання розумних строків та фінансову дисципліну.

Тема 10. Докази і доказування в адміністративному процесі

Вивчення даної теми дає можливість опанування теоретичних основ та практичних навичок щодо збирання, подання, дослідження та оцінки доказів, необхідних для встановлення обставин справи, обґрунтування вимог/заперечень та забезпечення прийняття судом законного і справедливого рішення.

Тема 11. Учасники судового адміністративного процесу

Метою вивчення теми є набуття знань про коло осіб, що беруть участь у справі, та інших учасників (свідків, експертів тощо), їхні процесуальні права, обов'язки та роль у захисті прав, свобод і інтересів у публічно-правових спорах, а також розуміння принципу рівності сторін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. РОЗГЛЯД АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ

Тема 12. Спрощене та письмове провадження

Тема дає можливість засвоїти механізми швидкого, ефективного та економного вирішення малозначних справ та спорів без виклику сторін. Це передбачає набуття навичок застосування процесуальних норм (КАС України) для оптимізації судового захисту прав громадян.

Тема 13. Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ

Тема допомагає сформувати теоретичні знання та практичні навички щодо процесуального порядку вирішення специфічних публічно-правових спорів. Вона спрямована на засвоєння нюансів строків, суб'єктного складу та доказування (наприклад, справи щодо виборів, дій влади, соціальних виплат) для забезпечення ефективного захисту прав.

Тема 14. Апеляційне провадження.

Ціль теми - сформувати глибокі знання про порядок, строки та правові наслідки перегляду рішень судів першої інстанції. Студенти навчаються правильно складати апеляційні скарги, перевіряти законність і обґрунтованість судових актів, а також розуміти повноваження апеляційних судів.

Тема 15. Касаційне провадження

Вивчення теми полягає в опануванні механізму перевірки Верховним Судом законності та обґрунтованості рішень нижчих судів. Здобувачі навчаються визначати підстави для касаційного оскарження, процесуальні строки, правила складання касаційних скарг та повноваження касаційного суду.

Тема 16. Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами

Тема спрямована на засвоєння механізмів виправлення остаточних судових рішень, які набули законної сили, на основі суттєвих фактів, що не були відомі раніше, або виключних обставин (як-от рішення КСУ чи ЄСПЛ). Це забезпечує принцип верховенства права та справедливий перегляд справи при появі нових обставин.

Тема 17. Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства

Тема допомагає засвоїти механізми реалізації рішень адміністративних судів, здобутті навичок захисту прав особи від порушень з боку суб'єктів владних повноважень та розумінні процесуальних процедур звернення рішень до виконання, що забезпечує реальну, а не формальну ефективність правосуддя.

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементам презентацій Microsoft PowerPoint. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проекти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено індивідуальні завдання.

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbfj>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyue>

2-й семестр.

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Заг.сума балів
Робота на сем.занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
Сам.робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Всього										45

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	36	9	15	40	100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з 9 тем.*

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 3 балів;

відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 1 бал.

(враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей).

Робота на семінарському занятті оцінюється у **4 бали**.

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **36 балів**.

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, завдання і принципи адміністративного судочинства Завдання: • Проаналізувати нормативно-правові акти, що регламентують адміністративне судочинство в Україні, і визначити його основні завдання та принципи. • Скласти схему взаємозв'язку принципів адміністративного судочинства та завдань судової влади у сфері публічних відносин. • Розглянути конкретні приклади адміністративних спорів та визначити, яким чином принципи адміністративного судочинства впливають на їх вирішення. Результат: • Здобувачі зможуть систематизувати знання про сутність	2

	адміністративного судочинства, його основні завдання та принципи. • Вміння застосовувати принципи адміністративного судочинства для аналізу конкретних правових ситуацій. • Формування навичок узагальнення теоретичних знань та логічного побудування аргументації щодо принципів судового захисту публічно-правових спорів. Дискусія: • Обговорити, яким чином принципи адміністративного судочинства (законність, гласність, рівність сторін, оперативність розгляду справ) реалізуються на практиці. • Порівняти завдання адміністративного судочинства з завданнями інших видів судочинства (цивільного, кримінального) та обговорити відмінності. • Розглянути проблемні ситуації, коли принципи адміністративного судочинства можуть конфліктувати між собою, та запропонувати шляхи їх вирішення. Тема 2. Поняття та правова природа адміністративного процесу Завдання: • Проаналізувати основні ознаки адміністративного процесу, його принципи та стадії. • Порівняти адміністративний процес із цивільним і кримінальним процесами. Результат: • Здобувачі зможуть визначати специфіку адміністративного процесу та його правову природу. • Формування здатності до порівняльного аналізу видів судочинства. Дискусія: • Обговорити, чому адміністративний процес вимагає окремих правил і підходів порівняно з іншими видами судочинства.	2
	Тема 3. Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ Завдання:	2

	• Скласти схему системи адміністративних судів України та пояснити роль кожного рівня судів. • Розглянути приклади спорів і визначити, до якого суду вони належать. Результат: • Вміння орієнтуватися в адміністративній юрисдикції та системі судів. • Розвиток аналітичних навичок щодо підсудності справ. Дискусія: • Обговорити, які проблеми виникають у практиці через неправильне визначення підсудності.	
	Тема 4. Підсудність справ адміністративним судам Завдання: • Проаналізувати приклади реальних адміністративних справ і визначити правильну підсудність. • Розробити алгоритм визначення підсудності у різних категоріях справ. Результат: • Навички правильного застосування норм щодо підсудності адміністративних справ. • Вміння уникати процесуальних помилок у виборі суду. Дискусія: • Обговорити ситуації, коли підсудність суперечлива або неочевидна, і можливі шляхи вирішення.	2
	Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі Завдання: • Розрахувати строки подання позовів та апеляційних скарг у конкретних справах. • Визначити розмір судових витрат і порядок їх відшкодування. Результат: • Вміння точно застосовувати правила обчислення строків і оцінювати судові витрати. • Формування навичок мінімізації процесуальних ризиків. Дискусія: • Обговорити наслідки порушення строків або помилок у визначенні судових витрат.	2

	Тема 6. Учасники судового адміністративного процесу Завдання: • Скласти список учасників адміністративного процесу та їх прав і обов'язків. • Розглянути конкретну справу і визначити права кожного учасника. Результат: • Усвідомлення ролі та функцій учасників судового процесу. • Навички ідентифікації правових позицій учасників. Дискусія: • Обговорити, як права та обов'язки учасників впливають на результат справи.	2
	Тема 7. Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ Завдання: • Проаналізувати приклади спеціальних категорій справ (податкові, соціальні, виборчі) та визначити специфіку їх розгляду. • Скласти алгоритм розгляду таких справ із урахуванням особливостей матеріального та процесуального права. Результат: • Навички розпізнавання особливостей окремих категорій адміністративних справ. • Вміння застосовувати спеціальні правила для ефективного вирішення спорів. Дискусія: • Обговорити, чому однакові принципи судочинства можуть застосовуватись по-різному у різних категоріях справ.	2
	Тема 8. Касаційне провадження Завдання: • Проаналізувати структуру касаційного провадження та визначити підстави для касаційного оскарження. • Розробити приклад касаційної скарги на судові рішення адміністративного суду. Результат: • Вміння ідентифікувати підстави та процесуальні вимоги касаційного провадження. • Навички підготовки процесуальних документів для касації.	2

	Дискусія: Обговорити ефективність касаційного провадження у виправленні помилок попередніх судових інстанцій.	
	Тема 9. Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства Завдання: - Проаналізувати порядок примусового виконання адміністративних рішень. - Визначити можливі труднощі та шляхи їх подолання при виконанні рішень органів влади. Результат: - Усвідомлення механізмів реалізації судового захисту. - Навички оцінки ризиків і практичних проблем при виконанні рішень. Дискусія: - Обговорити, як забезпечити реальне виконання судових рішень і які інструменти для цього існують.	2
Усього за навчальною дисципліною		18

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт до 19 тем.

Критерії оцінювання:

Змістовність, відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 19 балів.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

№ п/п	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Форми контролю СРЗ	Обсяг СРЗ (годин)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА			
1	Тема 1. Становлення адміністративної юстиції в Україні Завдання для самостійної роботи: - Проаналізувати історичні етапи розвитку адміністративної юстиції в Україні та скласти хронологічну таблицю. - Підготувати короткий огляд основних реформ адміністративного судочинства та їх вплив на сучасну	Презентація результатів	6

	систему.		
2	Тема 2. Поняття, завдання і адміністративного судочинства Завдання для самостійної роботи: 1. Скласти схему основних завдань адміністративного судочинства. 2. Підготувати письмову відповідь на питання: «Які принципи визначають діяльність адміністративних судів?»	Презентація результатів	6
3	Тема 3. Поняття та правова природа адміністративного процесу Завдання для самостійної роботи: 1. Проаналізувати основні ознаки адміністративного процесу і підготувати порівняльну таблицю з цивільним і кримінальним процесами. 2. Скласти короткий конспект про функції та стадії адміністративного процесу.	Презентація результатів	6
4	Тема 4. Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ Завдання для самостійної роботи: 1. Створити схему системи адміністративних судів України з поясненням компетенції кожного рівня. 2. Проаналізувати приклади справ і визначити їх підсудність відповідно до норм адміністративного процесу.	Презентація результатів	6
5	Тема 5. Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів Завдання для самостійної роботи: 1. Визначити основні критерії віднесення правовідносин до адміністративної справи. 2. Підготувати аналіз конкретної адміністративної справи (з відкритих джерел) і визначити її предмет, учасників та підстави для розгляду.	Презентація результатів	6
6	Тема 6. Організація адміністративних судів в Україні Завдання для самостійної роботи: 1. Скласти схему організації адміністративних судів,	Презентація результатів	2

	включаючи внутрішню структуру та органи суддівського врядування. 2. Підготувати короткий огляд повноважень суддів адміністративних судів.		
7	Тема 7. Адміністративний позов Завдання для самостійної роботи: 1. Проаналізувати приклад адміністративного позову та визначити його предмет, підстави та вимоги. 2. Підготувати зразок структури адміністративного позову на основі теоретичних знань.	Презентація результатів	4
8	Тема 8. Підсудність справ адміністративним судам Завдання для самостійної роботи: 1. Розробити алгоритм визначення підсудності адміністративної справи. 2. Проаналізувати кілька прикладів справ та обґрунтувати вибір суду.	Презентація результатів	6
9	Тема 9. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі Завдання для самостійної роботи: 1. Визначити строки подання позовів і апеляцій для конкретних прикладів. 2. Підготувати розрахунок судових витрат за умовами реальної справи.	Презентація результатів	6
10	Тема 10. Докази і доказування в адміністративному процесі Завдання для самостійної роботи: 1. Проаналізувати приклади доказів у адміністративних справах та скласти таблицю їх оцінки. 2. Підготувати письмову відповідь: «Які правила оцінки доказів застосовуються в адміністративному процесі?»	Презентація результатів	6
11	Тема 11. Учасники судового адміністративного процесу Завдання для самостійної роботи: 1. Скласти таблицю учасників адміністративного процесу з їхніми правами та обов'язками. 2. Проаналізувати роль кожного учасника у прикладній	Презентація результатів	4

	справі.		
12	Тема 12. Спрошене та письмове провадження Завдання для самостійної роботи: 1. Підготувати порівняльну таблицю спрошеного та письмового провадження. 2. Проаналізувати приклад справи, яка може розглядатися у спрошеному провадженні, і обґрунтувати вибір.	Презентація результатів	6
13	Тема 13. Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ Завдання для самостійної роботи: 1. Обрати одну категорію (податкові, виборчі, соціальні) та підготувати аналітичний конспект специфіки її розгляду. 2. Підготувати алгоритм вирішення спору з урахуванням особливостей конкретної категорії справ.	Презентація результатів	6
14	Тема 14. Апеляційне провадження Завдання для самостійної роботи: 1. Проаналізувати приклад апеляційної скарги та визначити підстави для її подання. 2. Скласти короткий конспект процесуальних етапів апеляційного провадження.	Презентація результатів	6
15	Тема 15. Касаційне провадження Завдання для самостійної роботи: 1. Підготувати зразок касаційної скарги та описати основні вимоги до неї. 2. Проаналізувати реальні приклади касаційного оскарження в адміністративних справах.	Презентація результатів	6
16	Тема 16. Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами Завдання для самостійної роботи: 1. Розробити алгоритм перегляду рішення за нововиявленими обставинами. 2. Підготувати аналіз прикладу справи з поданням клопотання про перегляд рішення.	Презентація результатів	6

17	Тема 17. Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства Завдання для самостійної роботи: 1. Підготувати план примусового виконання судового рішення за прикладом конкретної адміністративної справи. 2. Проаналізувати труднощі та ризики при виконанні рішень і запропонувати шляхи їх мінімізації.	Презентація результатів	10
Усього за навчальною дисципліною			98

Вимоги до написання рефератів.

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Адміністративне судочинство».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

вибір теми;

розробка плану;

ознайомлення з рекомендованою літературою;

написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

обґрунтування вибраної теми;

опрацювання відповідної літератури;

наявність авторського розділу;

наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Теми рефератів

1. Становлення адміністративної юстиції в Україні: історичний аспект.

2. Поняття та завдання адміністративного судочинства.
3. Принципи адміністративного судочинства і їх реалізація в Україні.
4. Поняття та правова природа адміністративного процесу.
5. Місце адміністративного судочинства у системі правосуддя.
6. Взаємодія адміністративного судочинства з іншими видами судочинства.
7. Роль адміністративного судочинства у забезпеченні верховенства права.
8. Система адміністративних судів України: структура та компетенція.
9. Адміністративна юрисдикція: поняття, ознаки та значення.
10. Підсудність адміністративних справ: теорія та практика.
11. Організація адміністративних судів: структура та функції.
12. Роль місцевих адміністративних судів у реалізації судового контролю.
13. Апеляційні адміністративні суди: завдання та повноваження.
14. Касаційна інстанція в системі адміністративного судочинства.
15. Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів.
16. Основні види адміністративних справ та їх класифікація.
17. Адміністративний позов: структура, види та особливості складання.
18. Учасники адміністративного процесу та їхні права й обов'язки.
19. Представництво та участь третіх осіб у адміністративному судочинстві.
20. Роль державного представника у адміністративному процесі.
21. Процесуальні строки в адміністративному судочинстві: обчислення та значення.
22. Судові витрати в адміністративному процесі та їх відшкодування.
23. Докази та доказування в адміністративному процесі: теорія та практика.
24. Оцінка доказів адміністративними судами.
25. Порядок проведення спрощеного та письмового провадження.
26. Процедурні гарантії сторін у адміністративному процесі.
27. Розгляд податкових адміністративних спорів.
28. Розгляд соціальних та трудових адміністративних спорів.
29. Розгляд виборчих адміністративних спорів.
30. Розгляд справ у сфері державної служби та публічних закупівель.
31. Розгляд екологічних адміністративних справ.
32. Особливості розгляду справ щодо порушення прав на інформацію.
33. Розгляд справ щодо оскарження дій правоохоронних органів.
34. Апеляційне провадження в адміністративному судочинстві: завдання та порядок.
35. Касаційне провадження: підстави та практика застосування.
36. Перегляд судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами.
37. Виключні підстави перегляду адміністративних рішень.
38. Практика Верховного Суду України у сфері адміністративного судочинства.
39. Виконання судових рішень в адміністративних справах.
40. Проблеми примусового виконання рішень адміністративних судів.
41. Вплив рішень адміністративних судів на діяльність органів влади.
42. Ефективність адміністративного судочинства у захисті прав громадян.
43. Моніторинг і контроль виконання судових рішень.

44. Порівняння адміністративного судочинства України та Європейських країн.
45. Вплив практики ЄСПЛ на розвиток адміністративного судочинства в Україні.
46. Адміністративне судочинство у контексті європейських стандартів.
47. Міжнародні тенденції адміністративного правосуддя та їх застосування в Україні.
48. Проблеми підвищення ефективності адміністративних судів в Україні.
49. Виклики у забезпеченні доступності адміністративного правосуддя.
50. Перспективи розвитку адміністративного судочинства та реформування системи.

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни «Адміністративне судочинство»

здійснюється у формі тестового завдання.

Тестові завдання стосуються термінології, функцій, принципів та особливостей адміністративного судочинства.

Запитання формулюються з урахуванням принципів:

Лаконічність: чіткі та стислі формулювання.

Завершеність: відповіді охоплюють всі аспекти запитання.

Гомогенність: правильні та неправильні варіанти відповіді логічно та граматично подібні.

Вибірковість: питання стосуються суттєвих аспектів вивченого матеріалу.

Завдання передбачають вибір одного правильного варіанта з трьох запропонованих.

Кожне тестове завдання оцінюється в **1 бал.** (**1 бал** – відповідь правильна; **0 балів** – відповідь неправильна).

Загальна максимальна можлива кількість балів за модульну контрольну роботу - 15 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **30 хвилин.**

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен набрати не менше 10 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
14-15	-100%	Зараховано
13	83-90%	
12	76-82%	
11	60-75%	

10	60-67%	
0-9	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ ВНЗ МАУП» <https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю:

1. Поняття адміністративного судочинства та його правова природа.
2. Основні завдання адміністративного судочинства.
3. Принципи адміністративного судочинства: зміст та особливості.
4. Роль адміністративного судочинства у системі правосуддя.
5. Взаємозв'язок адміністративного процесу з цивільним і кримінальним процесом.
6. Соціальна та правова функція адміністративного судочинства.

7. Поняття верховенства права та його реалізація через адміністративне судочинство.

8. Міжнародні стандарти адміністративного правосуддя.

9. Адміністративне судочинство та конституційні гарантії.

10. Значення адміністративного судочинства для захисту прав людини.

11. Порівняння адміністративного процесу з іншими видами судочинства.

12. Історичні етапи формування адміністративного судочинства в Україні.

13. Основні принципи адміністративного процесу (законність, змагальність, оперативність).

14. Вплив правової доктрини на розвиток адміністративного судочинства.

15. Роль адміністративного судочинства у контролі за владними повноваженнями.

16. Структура адміністративних судів України.

17. Компетенція місцевих адміністративних судів.

18. Компетенція апеляційних адміністративних судів.

19. Касаційна інстанція в системі адміністративного судочинства.

20. Адміністративна юрисдикція: поняття, ознаки, значення.

21. Визначення підсудності адміністративних справ.

22. Міжнародний вплив на адміністративну юрисдикцію в Україні.

23. Організація адміністративних судів: структура та функції.

24. Судова адміністрація та управління адміністративними судами.

25. Судова практика щодо визначення підсудності.

26. Роль Президії та Судової адміністрації у системі адміністративних судів.

27. Взаємодія адміністративних судів між собою.

28. Підсудність справ органам виконавчої влади.

29. Принцип спеціалізації судів у адміністративному процесі.

30. Функції адміністративних судів у забезпеченні правового захисту громадян.

31. Поняття адміністративної справи.

32. Предмет адміністративної справи.

33. Структура адміністративної справи.

34. Класифікація адміністративних справ.

35. Адміністративний позов: види та зміст.

36. Порядок подання адміністративного позову.

37. Процесуальні права позивача та відповідача.

38. Роль державного представника у справі.

39. Учасники процесу: їхні права та обов'язки.

40. Треті особи та їх участь у адміністративному процесі.

41. Представництво у адміністративному процесі.

42. Особливості участі юридичних осіб у адміністративному судочинстві.

43. Визначення прав та обов'язків суб'єктів владних повноважень у справі.

44. Конфлікти між учасниками адміністративного процесу та їх вирішення.

45. Практика щодо участі органів місцевого самоврядування у процесі.

46. Процесуальні строки в адміністративному судочинстві.
 47. Судові витрати та їх відшкодування.
 48. Докази в адміністративному процесі.
 49. Оцінка доказів адміністративними судами.
 50. Спрошене провадження: особливості та застосування.
 51. Письмове провадження: завдання та відмінності.
 52. Процесуальні гарантії сторін.
 53. Механізм забезпечення доказів.
 54. Процедура подання апеляції у процесі.
 55. Проблеми своєчасності розгляду справ.
 56. Роль судді у забезпеченні дотримання принципів процесу.
 57. Вплив порушення процесуальних строків на рішення суду.
 58. Порядок проведення судового засідання у адміністративних спрах.
 59. Протокол судового засідання та його значення.
 60. Використання електронних засобів у процесі адміністративного судочинства.
-
61. Податкові адміністративні спори.
 62. Соціальні та трудові адміністративні спори.
 63. Виборчі адміністративні спори.
 64. Адміністративні спори у сфері державної служби.
 65. Справи щодо публічних закупівель.
 66. Екологічні адміністративні спори.
 67. Справи щодо порушення прав на інформацію.
 68. Справи щодо оскарження рішень органів влади.
 69. Специфіка розгляду спорів щодо місцевого самоврядування.
 70. Особливості адміністративних спорів у сфері містобудування.
 71. Адміністративні справи у сфері освіти.
 72. Адміністративні спори у сфері охорони здоров'я.
 73. Роль практики ЄСПЛ у вирішенні категорійних справ.
 74. Колізії норм права у різних категоріях адміністративних справ.
 75. Методи вирішення спірних питань у спеціалізованих справах.
-
76. Апеляційне провадження в адміністративному процесі.
 77. Підстави та порядок касаційного оскарження.
 78. Перегляд рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами.
 79. Виключні підстави для перегляду рішень.
 80. Поняття «неправильне застосування норм права» в адміністративному процесі.
 81. Судова практика щодо касаційного перегляду.
 82. Порядок подання апеляційної скарги.
 83. Вплив судових рішень на правозастосування.
 84. Проблеми однотипних касаційних рішень у практиці судів.
 85. Роль Верховного Суду у формуванні єдиної судової практики.

86. Порядок виконання рішень адміністративних судів.
87. Проблеми примусового виконання судових рішень.
88. Вплив рішень адміністративних судів на діяльність органів влади.
89. Методи забезпечення реального судового захисту громадян.
90. Перспективи підвищення ефективності адміністративного судочинства в Україні.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи).	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Курс “Адміністративне судочинство” передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності МАУП та Положення про запобігання та виявлення плагіату в наукових та академічних текстах у ПрАТ ВНЗ МАУП, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських (практичних) заняттях, а також виконання завдань для самостійної роботи.

Відпрацювання семінарського заняття може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення курсу проводиться модульна контрольна робота 1 (Тема 1-17). Результат модульної контрольної роботи для здобувача, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, здобувач має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Рекомендовані джерела (література):

Основні джерела:

1. Конституція України : Основний Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1996. No 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. Додаток до No 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р., № 2747- IV // Відомості Верховної Ради України – 2005 р., № 5, (№№ 35-36, 37). – Ст. 446.
4. Смокович М. Юрисдикція адміністративних судів. Теорія і практика судочинства. Юрінком Інтер. 2022. 288с.
5. Тетарчук І. Адміністративне судочинство. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2021. 216 с.
6. Васильєв С.В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (адміністративна юрисдикція). Алерта. 2021. 342 с.
7. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк, І.М. Балакарева, І.В. Бойко, В.М. Гаращук; за загальною редакцією Ю.П. Битяка ; Міністерство освіти і науки України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 390 с.
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Валентин Галуцько, Тетяна Коломоець, Оксана Кузьменко, Петро Діхтієвський; за редакцією В. Галуцька, О. Правоторової ; Академія адміністративно-правових наук, Науково-дослідний інститут публічного права. Видання третє. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 582 с.
9. Адміністративне право України : навчальний посібник / І.Б. Тацишин. 2-ге видання. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 306 с.
10. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. К.: БАІТЕ, 2020. 288 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Yuliya-Serebryakova/publication/323830030_V1S1JADMINISTRATIVNIJ_SUP_UKRAINI_ADMINISTRATIVNE_SUDOCINSTVO_UKRAINI_TEORIA_TA_PRAKTIKA_Monografia/links/5aad1578458515ecebe7cade/VISU-ADMINISTRATIVNIJ-SUD-UKRAINI-ADMINISTRATIVNESUDOCINSTVO-UKRAINI-TEORIA-TA-PRAKTIKA-Monografia.pdf

11. Бевзенко В.М., Смокович М.І. Адміністративний процес України: теорія, практика. К.: Дакор, 2022, 500 с.

12. Вербіцька М., Ботвинник В. Електронні докази як новий вид доказів у адміністративному судочинстві. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1 (21) 2020. С. 48-52.

13. Вербіцька М., Гоголь А. Деякі аспекти запровадження електронного суду в адміністративному судочинстві. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1 (21) 2020 С. 52-58.

14. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П., Адміністративне судочинство: процеси та рішення: навч. посібник: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 364 с.

15. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Система державного управління: навч. посібник за заг. ред. д.ю.н., проф. А.М. Кислого. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.

16. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Адміністративне право України: воєнний режим, відповідальність, територіальна цілісність: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2024. 300 с.

Додаткові:

1. В.І. Литвиненко, В.О. Заросило, Лісовська Ю.П. Антикорупційна інфраструктура країн світу: контроль, моніторинг, представництво: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. – 200 с.

2. Голосніченко І.П., Кропивна К.О. Адміністративна юрисдикція: відмежування від інших видів судочинства: монографія. Київ: ФОРМ «Кандиба Т.П.». 2021. 202 с.

3. Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сенік В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики) / О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, В. Г. Сенік. Київ : ВД «Дакор», 2020. 508 с.

4. Коваль М. П. Адміністративний судовий процес та особливості розгляду деяких спорів. Навчальний посібник. Видавництво «Юридична література», 2020. 216 с.

5. Міхєєв М. В. Конфліктні та неконфліктні провадження в адміністративному процесі. ОЛДІ-ПЛЮС. 2021. 248 с.

6. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Імперативне право: управління, персонал, безпека: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2025. 442 с.

7. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Воєнна логістика: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2025. 76 с.

8. Белкін М.Л. Юринець Ю.Л., Белкін Л.М. Особливості обчислення процесуальних строків звернення до суду в системі «Електронний суд». Часопис цивілістики. 2024. Вип. 54, с. 54-58

9. Белкін М.Л. Процесуальні можливості уточнення позовних вимог у позовному провадженні. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 6 (24). С. 450-460.

10. Юринець Ю.Л., Белкін М.Л., Сопілко І.М., Белкін Л.М. Адміністративно-правові засади захисту прав забудовників на продовження оренди земель державної та комунальної власності. Національні інтереси України. 2024. № 2 (2). С. 239-257.

11. Белкін М.Л., Белкін Л.М. Проблеми забезпечення єдності судової практики у Касаційному адміністративному суді. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 10 (16). С. 316-329.

12. Нікітін В.В., Юринець Ю.Л., Белкін Л.М., Белкін М.Л. Адміністративно-правові засади дисциплінарної відповідальності суддів в контексті гарантій їх недоторканності. Держава та регіони. Серія: Право. 2023 р., № 3 (81). С. 280-288.

13. Белкін М.Л., Юринець Ю.Л., Белкін Л.М. Застосування конституційно-правового принципу неприпустимості висновувати судові рішення в адміністративному процесі на припущеннях. Наукові перспективи (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»). 2024. Вип. № 1 (43), с. 582-589.

14. Belkin, M., Belkin, L., & Iurynets, Yu. Ensuring judicial control over the exercise of discretionary authorities by government subjects. Ensuring judicial control over the exercise of discretionary authorities by government subjects. Actual Issues of Modern Science. European Scientific e-Journal, 2024. 28, 120-133. Ostrava: Tuculart Edition, European Institute for Innovation Development

15. Белкін М.Л., Юринець Ю.Л., Белкін Л.М. Застосування конституційно-правового принципу неприпустимості висновувати судові рішення в адміністративному процесі на припущеннях. Наукові перспективи (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»). 2024. Вип. № 1 (43), с. 582-589.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. Офіційний веб портал судової влади в Україні URL: <https://court.gov.ua/>
7. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
8. Prozorro: система публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua>
9. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>